§ 36
Hammaslääketieteen perusopetuksen kliinisen koulutuksen integraatiosopimuksen irtisanominen

HEL 2016-001831 T 00 01 06

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti irtisanoa sopimuksen hammaslääketieteen perusopetuksen kliinisestä koulutuksesta.

Käsittely

Johtava ylihammaslääkäri Merja Auero oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Auero, johtava ylihammaslääkäri, puhelin: 310 42533
merja.auero(a)hel.fi

Liitteet

1 integraatiosopimus HKI-HUS-HY 1 1 2003 alkaen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Johtava ylihammaslääkäri Merja Auero on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Helsingin terveyskeskus on vastannut vuoden 2000 alusta Helsingin yliopiston hammaslääketieteen opiskelijoiden kliinisestä hoitoharjoittelusta, joka suoritetaan kolmannen, neljännen ja viidennen opintovuoden aikana. Kliinistä hoitoharjoittelua annetaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS), Helsingin yliopiston (HY) ja Helsingin kaupungin terveysviraston yhteistyösopimuksen (ns. integraatiosopimus) mukaisesti sosiaali- ja terveysviraston suun terveydenhuollon hammashoitolassa, yliopistohammasklinikassa. Yliopistohammasklinikka toimii yliopistolta vuokratuissa lääketieteellisen tiedekunnan suu- ja

leukasairauksien osaston tiloissa Ruskeasuolla Mannerheimintie 172:ssa. Opetusta antavat kaupungin palkkaamat kliiniset opettajat, sivutoimiset yliopiston lehtorit sekä hoitohenkilökunta.

Sopimuksen mukaan HUS:n tulee korvata Helsingin kaupungille EVO (erityisvaltionosuus)-rahoistaan kliiniseen opetukseen liittyvät kulut, joista on vähennetty kaupungille kertyneet asiakasmaksutuotot sekä kustannukset, jotka olisivat syntyneet, mikäli yliopistohammasklinikalla hoidetut potilaat olisi hoidettu kaupungin perushammashoitolassa. Potilaat ovat terveyskeskushammashoitoon hakeutuneita, opetuspotilaiksi soveltuvia ja opiskelijoiden hoitoon vapaaehtoisesti suostuvia potilaita.

Valtio maksaa hammaslääketieteen kliinisen opetuksen EVO-korvaukset HUS:lle. Korvaus perustuu hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintojen ja uusien opiskelijoiden määrän yhteenlasketusta keskiarvosta lasketun yksikön asetuksella vahvistettuun hintaan. HUS on maksanut hammaslääkärikoulutukseen saamansa EVO-korvauksen kaupungille, mutta se ei ole viime vuosina enää kattanut opetustoiminnasta aiheutuvia todellisia kuluja. EVO-rahoitus on viime vuosina merkittävästi pienentynyt ja sen oletetaan pienenevän tulevina vuosina edelleen.

Esitetyin perusteluin sosiaali- ja terveyslautakunta päättää irtisanoa sopimuksen hammaslääketieteen perusopetuksen kliinisestä koulutuksesta. Mikäli sopimus irtisanotaan viimeistään kesäkuun loppuun mennessä, sen voimassaolo päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

Taustaa

Opetusministeriön linjauksen mukaisesti vuoden 2000 alusta hammaslääketieteen opetuksen kliinisen koulutuksen tuli olla osa terveyspalvelujärjestelmän toimintaa. Aiemmin yliopistoilla oli ollut ns. maksupalvelutoimintana omia hammashoitoloita. Helsingin kaupungin terveysvirasto, Helsingin yliopisto ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri sopivat syksyllä 1999, että Helsingin yliopisto luovuttaa hammaslääkärien perusopetuksen kliinisen koulutuksen toteuttamisen 1.1.2000 alkaen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toteutettavaksi. Edelleen sovittiin, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri siirtää perusopetuksen kliinisen koulutuksen toteuttamisen Helsingin kaupungin terveysvirastolle ja, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri maksaa siitä Helsingin kaupungin terveysvirastolle korvausta sopimuksessa sovitulla tavalla. Alkuperäinen sopimus irtisanottiin 2002. Uusi sopimus allekirjoitettiin loppuvuonna 2002, ja se astui voimaan 1.1.2003. Voimassa oleva sopimus on liitteenä.

Helsingin terveysvirasto vuokrasi 1.1.2000 toimintaa varten Helsingin yliopistolta 944 m2 hammaslääketieteen laitosrakennuksesta Mannerheimintie 172:sta. Terveysvirasto varusti vuokratut tilat opetuksen tar-

vitsemilla ATK-laitteilla ja -ohjelmistoilla sekä hankki tarvittavan määrän instrumentteja ja tarveaineita. Terveysvirasto teki huoltoleasing-sopimuksen 47 hammashoitohoitoyksikön ja yhden panoraamatomografialaitteen hankkimisesta. Helsingin yliopisto luovutti terveysvirastolle opetuksessa välttämättömiä hoitovälineitä. Terveysvirasto palkkasi tarvittavan määrän kliinisiä opettajia, sivutoimisia lehtoreita ja hoitohenkilökuntaa.

Terveysvirasto nimesi näin muodostuneen hoitolan yliopistohammasklinikaksi, ja sille laadittiin oma budjettiseuranta. Terveysvirasto osallistui toiminnan rahoitukseen siltä osin ja siihen tapaan kuin toiminta olisi omaa toimintaa, eli vastaavalla summalla, kuin mitä ko. potilasmäärän hoitaminen olisi maksanut omana toimintana. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri maksoi saamastaan EVO-korvauksesta terveysvirastolle summan, jolla oli tarkoitus korvata koulutuksesta aiheutuvat lisäkustannukset.

Helsingin yliopistossa uusien hammaslääkäriopiskelijoiden vuosittainen sisäänottomäärä on vuoden 2000 tilanteesta kasvanut 30:stä 50:een; lisäystä 67 %. Kustannuksia on osaltaan lisännyt myös se, että Helsingin yliopisto on käynnistänyt ruotsinkielisen hammaslääkärikoulutuksen. Kliinisen koulutuksen tarvitsemia tiloja, laitteita, välineitä sekä opetushenkilökuntaa on lisätty maltillisesti opiskelijoiden määrän kasvuun verrattuna. Tällä hetkellä tiloja on vuokrattuna 1169 m2 ja hammashoitoyksiköitä on 60. Hammaslääkäriopettajia on 60 (28 henkilötyövuotta) ja hoitohenkilökuntaa 25. Vuonna 2015 yliopistohammasklinikalla toteutui 16 000 käyntiä.

Integraatiosopimuksen alkuvuosina opetustoiminta oli kaupungille kustannusneutraalia. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri saa hammaslääkärien perusopetukseen vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädetyin perustein EVO-korvauksen, joka perustuu suoritettujen hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintojen ja uusien opiskelijoiden sisäänottomääriin sekä asetuksen mukaan määräytyvään yksikkökorvaukseen. Nämä erityisvaltionosuudet ovat kuitenkin viime vuosina merkittävästi pienentyneet, eikä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin hammaslääketieteelliseen koulutukseen saama EVO-korvaus ole enää riittänyt kattamaan koulutuksesta aiheutuvia lisäkustannuksia Helsingin kaupungin yliopistohammasklinikalla.

Edellä kuvatusta johtuen Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto on maksanut hammaslääkäriopiskelijoiden koulutuskustannuksia omasta käyttöbudjetistaan. Tähän asiaan on Helsingin kaupungin sisäinen tarkastuskin puuttunut vuosina 2013-2015. Asia oli kuvattuna myös jo vuonna 2012 tehdyssä osahankeraportissa liittyen hankesuunnitelmaan metropolialueen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi. Mi-

käli opetustoiminta olisi HUS:n toimintaa, osallistuisivat kaikki HUS:n jäsenkunnat opetuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin hammaslääkäreidenkin opetuksen osalta; vastaavasti kuten ovat aina osallistuneet lääkäreiden osalta. Myös potilaita olisi mahdollista ohjata opetuspotilaiksi koko HUS:n alueelta.

Helsingin yliopiston tarkoituksena on lähivuosina siirtää kaikki toimintansa, mukaan lukien hammaslääketieteen opetus, pois Ruskeasuon kiinteistöstä. Tila-asiaan liittyen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toimitusjohtaja nimesi marraskuussa 2014 työryhmän selvittämään hammaslääketieteen opetuksen järjestämistä. Helmikuussa 2015 luovutetun selvityksen pohjalta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toimitusjohtaja nimesi kesäkuussa 2015 uuden työryhmän selvittämään mm. miten hammaslääketieteen opetuksen keskittäminen Meilahden kampusalueelle tulee toiminnallisesti toteuttaa. Loppuraportti valmistui tammikuussa 2016. Em. työryhmien työskentelyn aikana keskusteltiin myös yliopistohammasklinikan hallinnollisesta sijoittumisesta palvelujärjestelmään. Huomioiden Helsingin kaupungin kohtuuttomaksi muodostunut maksuosuus hammaslääkärikoulutuksen kuluista, tuotiin esille integraatiosopimuksen irtisanominen.

Mikäli sopimus irtisanotaan, siirtyy kliinisen koulutuksen järjestäminen yliopiston ja sairaanhoitopiirin välillä sovittavaksi asiaksi. Terveydenhuoltolain mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että yliopiston ja muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen järjestäjän käytettävissä on sellaiset koulutus- ja tutkimustoiminnassa tarvittavat huonetilat kiinteine koneineen ja laitteineen sekä koulutus- ja tutkimushenkilökunnan ja opiskelijoiden sosiaaliset tilat, jotka on välttämätöntä sijoittaa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimintayksikköön.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

HUS tulee tarvitsemaan jatkossakin perusterveydenhuollon potilaita opetukseen, ja myös helsinkiläisten on mahdollista hakeutua jatkossa opiskelijoiden hoitoon.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Auero, johtava ylihammaslääkäri, puhelin: 310 42533
merja.auero(a)hel.fi

Liitteet

1 integraatiosopimus HKI-HUS-HY 1 1 2003 alkaen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano